

Education des enfants roms en Europe
Education of Roma children in Europe

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Language Policy Division
Division des Politiques linguistiques

Evropakoro Forumo e Romengoro thaj e Phirutnengo
European Roma and Travellers Forum
Forum européen des Roms et des Gens du voyage

Sar te keres buki pal e Evropako Čhibako Portofolio vaš i romani

Sikljarnengo Manualo

E Finlandako baro žutimos pal kado projekto si mišto prinžardo

Divizia pal i Politika e **Čhibaki** - www.coe.int/lang
Konsilo le Evropako, Strasburgo

Kontento

Introdukcija	3
Sar kerel pes buki e Sićarimasko planosa palaj řomani ĉhib	4
So si e Evropako Ĉhibako Portofolio?	5
Aktivitete andi klasa	
Ĉhibako Pasporto	9
Vakjarindos pal mande	
E ĉhiba kaj řanav	
Miro progreso ando siklipe	
Interculturalno eksperience	
Ĉhibaki Biografia	14
Siklipe	
Buki e listenca andar o ECP	
Dosaro	28
Organizi saripen e Dosarosko	
Zido alavengo vaš o vokabularo	
Preparacija vaš o phenipen jekhe paramisjako	
Preparacija vaš o xramosaripen jekhe tekstosko	
Buki andi klasa	31
Sikljarnesko řurnalo	32

Autoro: Dr. Barbara Lazenby Simpson, Trinity College, Dublin

Translatoro: Mihaela Zatreanu, Romania

 Language Policy Division / Divizia pal i Politika e Ĉhibaki
 DG IV - Council of Europe / Konsilo le Evropako
 F-67075 Strasbourg Cedex
decs-lang@coe.int – www.coe.int/lang

E Evropako **Čhibako** Portofolio vaš o *siklipen e romane čhibako*

Introdukcija

Sas kerde duj versije pal e Evropako Čhibako Portofolio (ECP) te šaj sikavel ppes thaj te sikljol pes i romani čhib. Jekh ECPsi kerdo andar o primarno nivelo sikljarnengo kaj si len 6 ži ko 11 berša thaj o dujto ECP sas kerdo andar dujto nivelo sikljarnengo katar o 11 ži ko 16 berša. Si šajpen, vi kadja, te kerel pes buki ppal sol duj ECP e sikljovnenca verver beršenge.

O skopo kadale Evropake Čhibake Portofolurjengo si te den vast e studenturen kaj sikljon romanes andi škola, avrjal i škola vaj ando informalno siklipen ande komuniteta. E ECP sikavel o individualno barjaripen thaj sukceso thaj sar rezultato del vast e te vazden pes motivisarde thaj zorale studenturja

Kadala Evropake Čhibake portofolurja len samate savore žanimata pal jekh čhib; šunipen thaj vakjaripen, ginavipen thaj xramosaripen. Kana keres buki pal e ECP e studenturjenca si jekh pozitivno thaj lačo modo te oves sigurno kaj von sikljon e čhib keridos but verver aktivite. Sar o studento trebal te participil aktivno ando siklipe te šaj aresel ko sukceso thaj ko progreso andar o ECP, si leske vaj lake dini konfirmacija pal o realiteto e sukcesosko.

O skopo kadale lilesko si te del eksemplurja thaj sugestije e sikljarnenge te šaj keren buki lačhes pal o ECP.

Sar kerel pes buki e **Sičarimaske** planosa palaj **řomani čhib**

E *Sičarimasko plano palaj řomani čhib* anel i baza vaš o kontento thaj o sikavipen e romane čhibako.

Sičarimasko plano

E temake deskriptorurja vaš e panž žanimata e **čhibake**

Le Sičarimasko plano si les ke baza 11 teme kaj sikaven e tipično čhibake mangimata katar e studenturja thaj e terne, thaj sa ande kodoja vrjama, lel samate i historia, e tradicije thaj o romano živismasko modo thaj o Romanipe. Pašal e temake deskriptorurja, maj si 'globalno reperurja' kaj sikaven e čhibako žanipen ko generalno nivelo.

Le Sičarimasko plano kerel definicija pal o žanipen vaš e pozitivno phenimata "šaj kerel". Kadala phenimata si prezentisarde ande jekh aksesibilno forma vaš e studenturja ande 'rodimaskeliste' kaj arakhen pes ande sekcije pal e Čibaki Biografia andar e Evropake Čhibake Portofolurja.

E kadroske phenimata sikaven panž čibake žanimata ke štar nivelurja. E žanimata si Šunipe thaj Ginavipe (Recepcijake žanimata) thaj Vakjardi Interakcija, Vakjardi Produkcija thaj Xramosaripen (Produkcijake žanimata).

Štar niveluri – A1, A2, B1, B2

E niveluri thode ando Kadro si lile andar e Evropake Konsilosko Khetano Evropako Referencijako Kadro vaš e Čiba (KERKC). Andar maj but informacije pal o KERKC dikhen www.coe.int/portfolio

Vi kana o KERKC si les šov nivelurja, i eksperienca sikavel amenge kaj e studenturja andar i škola šaj te sikljon tipično samo e štar nivvelurja, B2, ande berša e formalno školake. O kadro, ande kadaja situacija, si xramosardo ke nivelurja A1, A2, B1, thaj B2. O nivelo A1 si o maj telutno thaj automatično aresel o angluno 'targeto' andar e studenturja kaj prinžaren cira vaj na prinžaren in romani čhib. Andar varesave studenturja, e maj tikne nivelurja e Kadroske na si vašno, specialno kana von siklile maj anglal romanes ande škola vaj kana den duma romanes ande familia.

Individualno ritmo vaš progreso thaj sukceso

E studenturja na sikljon savore ande sa jekh modo thaj ande sa jekh ritmo. E Evropako Čhibako Portofolio si kerdo te anel jekh metoda vaš o sikljarno thaj o individualno studento te arakhen jekh lačo drom siklimasko. Ande kadava modo, o studento kaj aparentno na daštilas te sikljol šaj te ovel žutisardo te kerel progreso pe jekh drom thaj ande jekh modo kaj lel samate leske/ lake partikularno siklimaske mangimata thaj šajmata. O Progreso sake studentosko pal kado Kadro našti te ovel butivar žanglo maj anglal vaj konsistento; varesave žanimata šaj barjon maj sigo averendar, thaj ke orsavo partikularno nivelo varesave bukja thode ando Kadro šaj sikaven kaj si maj interesantno sar aver.

Vaš o sikljarno

Le Sičarimasko plano si jekh biagoresko referecijako punkoto vaš e sikljarne e romane čhibake. Kana rodel ando Kadro ke regularno intervalurja, o sikljarno si te arakhel ideje, inspiracija thaj konfirmacija kaj lenge sikavimasko modo si kalkulisardo te anel e maj bare siklimaske rezultaturi kaj si posibilno.

So si e Evropako **Čhibako** Portofolio?

O Konsilo le Evropako barjardjas o koncepto vaš e Evropako Čhibako Portofolio (ECP) paralelno e Khetane Evropake Referencijake Kadrosa vaš e Čhiba (KERKC). I lista e validno ECP-enge šaj ovel dikhli ko: www.coe.int/portfolio

Svako Evropako Čhibako Portofolio si le trin riga:

- **Čhibako** Pasporto
- **Čhibaki** Biografia
- Dosaro

Paš kado, si musaj te ovel les e referencijake nivelurja thaj deskriptorurja e *Khetane Evropake Referencijake Kadrosa vaš e Čhiba*.

Čhibako Pasporto

E Čhibako Pasporto si othe kaj o sikljovno sikavel peske čhibako identiteto. Kado proceso si maj importanto vaš e studenturja kaj sikljon pal ECP-urja. Si important te lel samate thaj te thol jekhetaneste savore čhiba kaj žanel jekh studento. Ande Čhibako Pasporto, e studenturja šaj sikaven so dašti von te kerē ande vever čhiba.

E Čhibako Pasporto del šansa e studentos te lel samate sa leske/ lake kulturalno xakjarimata thaj experience. Kado si partikularno important andar e sikljovne e roamane čhibake soske o xakjaripen e Romanimasko si but vašno vaš o siklipen lenge čhibako.

Šaj arakhhen pes eksemplurja pal aktivitate kaj gelen ko Čhibako Pasporto ke papira 9 – 13.

Čibaki Biografia

E Čibaki Biografia si o fokuso pal sasto siklipen kaj lel than ande čhibake klase. E Biografiake sekcije ande duj ECP-urja pal i Romani si len rodimaske liste pe teme. Kadala rodimaskeliste si maj loke versie e deskriptorurjenge andar e Kurikulako Kadro vaš i Romani. Sako phenipen kerel sugestia pal jekh buki vaj aktivitate kaj o studento trebal te kerel thaj maj palal vov or voj, e sikljarneske žutimasa, te šaj registruil ke kodo sas geldo ko agor. Kado žutisarel e studento te lel responsabiliteto pal pesko sikklipen thaj te registruil o progreso. Ando ECP vaš e maj tikne sikljarne, i registracija si sikavdi kana koloril i cerxain kaj sip aš o phenipen andar e rodimaski lista. Ando ECP kaj si vaš e maj bare studenturja, si registrusardo o dives e siklimasko.

Vaš relevanto klasake aktivitate dikhen e papira 14 -27.

Dosaro

O dosaro si jekh bilimitako kotor andar o ECPande saveste e studenturja šaj thon thaj šaj garaven peski buki. Si dine varesave aktivitetake papira, ama e vašno kontenturja e Dosaroske si barjarde vaš o siklipen e čhibako thaj sako studento si les jekh barvalo seto bukjako.

Vaš maj but informacije pal o šajutno kontento e dosarosko dikhen e papira 28–30.

Buki pal o ECP ko generalno modo

Sako pheniippen andar o ECP del sugestia pal jekh siklimaski aktivitetura. Na-i jekh lil formengo thaj na trebal te ovel dikhlo kadja.

- * Vaš o sikljarno, e topike vaj e aktivitate sugestisarde ando ECP rodimaske liste šaj te ovel lače kana keren e lekcijengo plano.
- * O timpo kaj trebal e studenturjen te aresen ke kompetenca ke orsavo nivelo si te ovel but verver jekh averestar. Varesave studenturja si te progresin sigo ande partikularno žanimata vaj teme kaj si lenge interesante. Ande aver rig, von šaj eren loko progreso ande aver žanimata vaj verver tematično arie.

Ordero pal sar kerel pes buki

Pal o ECP kerel pes tipično buki ko agor jekhe siklimaske ciklosko. E ciklurja si bazisarde pe teme thaj len jekh sesija vaj varesave kurke ži kaj agorisaren pes. Generalno, si rekomandisardo kaj o ECP te ovel dikhlo sake duj ži ko štar kurke.

- * Nijekhvar na kerel pes buki pal o ECP pe svaki papir. O sikljarno si slobodo te žal parpale vaj te nakhle maj dur e papira te kerel buki pal e teme, e phenimata thaj e aktivitate save žan maj mišto po ritmo thaj o fouso le siklimasko.
- * E čhibako siklipe si pe ciklurja. E studenturja si te žan sa kodole temende parpale butivar kana e čhibako xakjaripen barjol thaj e siklimaske bukja aresen maj interesante.

O kontento

- * O ECP na anel restrikcija ko skopo e siklimasko. E sikljarne si slobodo te anen neve aktivitate, bukjake papira vaj aver siklimaske resurse ke Dosaroski sekcija save si lače.
- * O ECP šaj te ovel integrisardo orsave klasake aktivitetenca, topike vaj sikavimaske objektivurja.
- * Si but interkonekcije maškar e teme te šaj e studenturja te thon semno koloridos e cerxaina vaj xramosarindos i data ande varesave verver thana jekhvar.

Eksemplo:

Ko 2-to Nivelu sa kadala aktivitate šaj te oven thode andre ande jekh korkoro temako ciklo siklimasko:

ME THAJ MIRI FAMILIA Xamosaripen A2 – Šaj xramosarav jekh xarno lil ke jekh familiako membro kerindos deskripcija, ande jekh modo kaj lel samate e berša, jekh vašno familiako ivento, jekh bolipe, abjav, bijanipe thaj aver.

O KHER/ I KARAVANA THAJ LAKE AKTIVITETE Ginavimos A2 – Šaj ginavav jekh loko teksto (naracija vaj deskripcija) pal e kherutno živipen jekhe romane familijako.

FESTIVALURJA THAJ BARE DIVESA Šunimos A2 – Šaj xakjarav jekh loki paramici kaj si bazisardi ande jekh festivalo vaj jekh baro dives kana si phendi bute prinžarde alavenca thaj kana si lan vizualno suporto, te si šajmos.

XABE THAJ GADA Šunimos A2 – Šaj xakjarav instrukcije vaš o phiravipen e partikularno tradicionalno gadengo vaš jekh specialno skopo vaj ivento.

TIMPO, SEZONURJA THAJ ATMOSFERA Vakjardi Interakcija A2 - Šaj phenav parpale ande loka alava ke pučimata pal jekh festivalo vaj bare divesa kaj keren pes ande jekh partikularno memento e beršesko.

MIRI KOMUNITETA Vakjardi Produkcija A2 – Šaj phenav jekh seria frazengi te dav duma pal lako/lesko živipen.

Fokuso pe svako studento

- * Soske svake studentos si les pesko ECP si šajmos te thol andre personalno experience ande aktivite – sar eksemplo kana kerel piktura, kana xramosarel deskripcije, kana prezentisarel personalno dikhimata thaj aver.
- * E 'Portfoliosko Dives', vaj jekh ECP sesija, si jekh lačo oportuniteto te anel pes individualno apreciacia.

Eksempla pal sar kerel pes e 'Portfoliosko Dives' ande klasa:

1. O sikljarno pehene e studentoske ke savi papir te putarel o ECP vaš e tema savi sas diskutuisardi ande palutne klasake aktivite.
 2. O studento ginavel o phenipen sikavdo katar o sikljarno
 3. O studento thaj o sikljarno den duma pal o phenipen thaj konfirmin ke o studento 'šaj kerel les' – o studento šaj demonstrisarel, phenel parpale ke pučimata vaj del eksemplurja bukjake te sikavel i evidence peske šajmaski.
 4. O studento koloril e cerxajna vaj thol i data thaj si leske sikavdi apreciacija vaš kado siklipen.
- * E partikularno trebajmata jekhe individualno studentoske šaj te oven o fokuso vaš lesko/lako Protofolio.

Eksempla:

Kana jekh studento barjardjas xakjaripen ko nivelo B1 vaš e žanimata e vakjarimaske thaj šunimake, ama trebal te barjarel maj lačo žanipen vaš o ginavipen thaj xramosaripen, ande kadaja situacija o fokuso ando Portofolio trebal te ovel pe savore phenimata kaj keren sugestia pal ginavipen vaj xramosarimaske aktivite.

Barjarindos e studenturjenje siklimaske šajmata

- * E studenturja šaj len kotor peske sikljarnesa ke decizija pal soste trebal te sikljon vaj te dikhen maj mišto. Kado kerel pes dikhindos e temenge liste thaj arakhindos neve siklimaske targeturja, vaj bukja kaj na-i ande lesko žnipe vaj kompetenca.
- * E papira thaj e phenimata andar o ECP del vas e sikljarnes te arakhel peske studenturjenca sar kerel pes e **čhibako** siklipen thaj sar šaj te ovel lačhardo (dikhen i papir 14).
- * E rodimaskeliste anen kontribucija ko khetano proceso evaluacijako sikljarno – studento ande saveste o studento 'sikavel' pesko prinžarimos. Kado proceso barjarel o xakjaripen e studenturjekgo pal penge šajmata thaj sikavel len sar te keren penge evaluacija.

Komunikacija e kolegurjenca thaj e familijasa

- * O ECP anel jekh but lačo modo pal sar te vakjarel pes i informacija pal o progreso e studentosko ke leski familia vaj ke aver sikljarne. E kolorisarde cerxajna/ divesa arenen sar jekh vizualno dovada pal e sikljovnesko progreso thaj sukceso. Kana i cerxajn vaj o dives si xramosarde vi katar i sikljarni, o progreso thaj i validno informacija dikhel pes sigo.
- * O ECP sa kadja šaj te ovel dikhlo sar fokuso vaš e diskusije maškar e sikljarne

O ECP sar siklimaski resursa

Kana kerel pes buki pal e Kurikulako Kadro vas hi Romani thaj pal e Evropako Čhibako Portofolio vaš o siklipen e romane čhibako, e sikljarne si te arakhen but ideje vas i klasa. Svako phenipen ando Kadro thaj e phenimata andar e ECP liste, keren sugestie pal klasake bukja thaj aktivite. E phenimata šaj te ovel alosarde te kerel pes jekh substancialno ciklo siklimasko/ sikavimasko bazisardo pe teme.

Si important te phenel pes kaj e maj but andar kadala bukja thaj aktivite na mangel buxljarde resurse. Von si generalno bazisarde pe materialuri kaj eksistuin ande klasa thaj škola. Aver materialurja šaj te oven kidine reviste thaj žurnalurja, snimke andar e reviste vaj interneto, autentično bukja (eks: romane bukja, gada etk.) gilja, interviurja, vakjarimata etk.

Na bisteren ke kana thon e sikljarnen ando barjaripen e siklimakse resursengo sar klasaki aktivite si te del len vast te len samate maj mišto e siklimasko proceso.

Fotokopia pal e papira andar o ECP

E aktivitetake papira andar e Dosaroske sekcije si kerde te žutisaren o sikavipen/ siklipen thaj šaj te oven fotokopjisarde kozom drom trebal vaš verver teme thaj skopurja.

Sugestije vaš e klasake aktivitetete bazisarde pe buki e ECP-osa

ČHIBAKO PASPORTO

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Anglune punkturja, introdukcija pal mande

Berša: Savore Nivelu : A1

Resurse

Jekh kopia pal o ECP andar sako studento. Jekh kovlo balono.

Metoda

Ke angluni lekcija, thon e studeturjen te bešen ando cerko thaj čhuden o balono ke svako studento. Kana o studento lel o balono, vov/ voj trebal te phenel romanes: ' Miro anav si ...' Pal kado žan maj dur thaj phenen, 'Me živav ando ...'

Den e ECP-urja ke savore studenturja.

E studenturja putaren e ECP-urja ke papir 4 thaj xramosaren peske anava (žutimasa kana trebal) thaj kaj živien.

Akalaver detajlurja si te oven maj palal kana e studenturja sikljon e kolori, e bukja kaj kamen etk.

O SEKUNDARNO ECP

Anava e romane grupurjenje thaj familijake

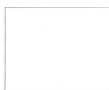
Berša: 11-16 Nivelu: A1

Metoda:

- 1 O sikljarno del duma e studenturjenca o koncepto e personalno anavengo thaj lengi importance
- 2 Vakjaren khetanes pal romane anava prinžarde katar e studenturja
- 3 Den duma pal sar anavjaren e studenturja peske dades/dajan, e phuren thaj avere membrurjen adar i familia.
- 4 E studenturja si akharde te keren jekh rodipen thaj te arakhen informacija pal lengi familia/ grupe kheral/ komunitete thaj te roden ando internet vaj printisarde surse.
- 5 E studenturja keren buki ande tikne grupurja thaj keren posterurja kaj:
 - a. Den eksplanacija pal i importance e romane anvengi
 - b. Panden e grupurja thaj e anava ke tradicije thaj okupacije
 - c. Thon jekhetaneste i informacija arakhli katar lengi familia
- 6 E studenturja keren verbal prezentacija pal peske posterurja thaj i informacija kaj arakhle.

Nota: E studenturja verver beršenge si te keren posterurja phangle ke lenge berša.

Ande Portfoliosko dives, e studenturja thon informacija pal i familia thaj grupenge anava papir 4.

My picture →	
My name is: _____	
I live in: _____	
My eyes are: _____	
My hair is: _____	
My favourite colour: _____	
My favourite food: _____	
My favourite activity: _____	
Other things about me: _____	

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

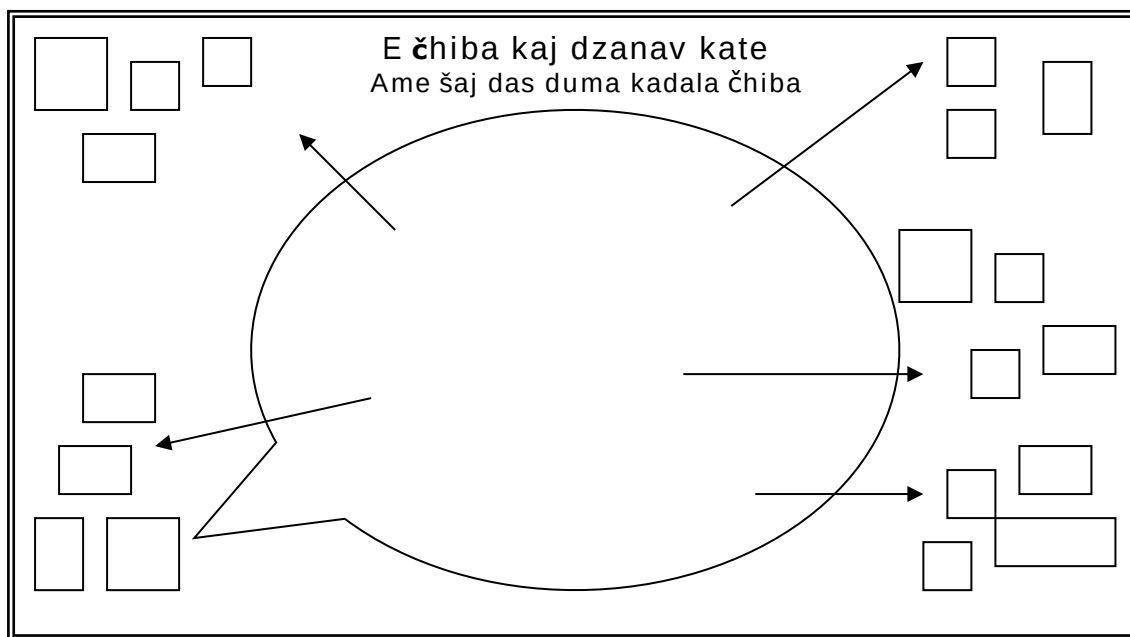
Čhiba kaj žanav

Kerindos jekh klasako postero thaj thon informacija ando ECP

Berša: Savore

Nivelo: A1

Ande 5-to papir e studenturja xramosaren e čhiba kaj žanen. On Page 5 the student records the languages known to him or her. Te šaj thon pes kadala ande kalasako displejo, keren jekh klasako postero te sikavel e verver čhiba save si vakjarde katar savoore studenturja andar i grupa thaj thon paše lengi snimka vaj anav.

Resurse

Papir vaš postero, markerura, snimke e studenturjenge/anava

Metoda

- 1 Thon e studenturjenge anava vaj snimke pe zidoski karta
- 2 Phenen e studenturjenge te putren o ECP ke papir 5 (solduj versije)
 - Pučen 'So čhib des дума khere?'
 - 'Savi čhib des дума ki škola?'
 - 'Ande savi čhib ginaves?'
 - ekc.
- 3 Den vast e studenturjen te phenen parpale ke maj but pučmata

Nota: E maj bare studenturja trebal te šaj len e evaluacijako tabelo andar o Khetano Evropako Referencijako Kadro ki papir 7 thaj te thon informacije pal lenge **čhiba** ando SEKUNDARNO ECP, papir 6

Languages I know

These are the languages I speak

With my family _____

With my grandparents _____

With my friends _____

In school _____

What I can do in my languages

I can speak in:	I can listen in:	I can read in:	I can write in:

My proficiency in different languages

Use the self-assessment grid on the next page to find out your levels of proficiency

Language:	Listening	Self-assessment of proficiency					
		A1	A2	B1	B2	C1	C2
Reading							
Speaking							
Interaction							
Spoken production							
Writing							

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Miro progreso ando siklipe

Ande svako ECP duj papira si kerde te šaj dikhel pes o progreso e studentosko. O skopo kadalesko si te anel pes jekh vizualno rekordo e studentosko pal o nivelo e xakjarimasko phanglo ke panž žanimata andar o *Khetano Evrpako Referencijako Kadro*.

Jekh tabela, kaj učarel e štar nivelurja andar e Kurikulako Kadro vaš i Romani A1, A2, B1 thaj B2 si lan buxle deskriptorurja vaš sako žanippen e čhibako. Kana jekh studento astardjas te anel evidence pal pesko abiliteto te kerel buki ke jekh partikularno nivelo, avilo o vaxt te bešen e studentosa thaj te ginen atencijasa kada; a papira.

Andar svako nivelo, si dine inke trin sub-nivelurja kaj meken te dikhel pes o progreso kana o studeno 'šaj kerel' bute žutimasa, cira žutimasa thaj bi žutimasko. Ande kado modo, e tikne pasurja kaj keren pes ando progreso šaj te oven prinžarde thaj registrisarde.

Si vašno te žan parpale ke kadala papira regularno ande siklimasko proceso. I frekvenca si phangli ko intensiteto e siklimaske programosko. Sar eksempla, kana e studenturjen si le jekh lekcija po kurko, si te lel lenge maj but vrjama te aresen ke rezultaturi kaj te dikhnen pes klaro. Kana si le panž lekcije po kurko lengo progreso si te dikhel pes thaj si šajpen te registrisarel pes kado butivar. Si rekomandisardo kaj o sikljarno thaj o studento te dikhnen kadala papira pal e portofolioske divesa sake šov vaj oxto kurke.

Mangel pes te registruil pes i data e progresoski ando relevant than. Sa kadja si posibilo te kaljarel pes o than vaj te thol pes jekh linia.

Eksempla:

	A1			A2		
	But žutimasa *	Cira žutimasa **	Bi žutimasko ***	But žutimasa *	Cira žutimasa **	Bi žutimasko ***
Šunimos → 	26/9/20..	16/10/20..	6/11/20..	25/11/20..		
Šunimos → 						
Šunimos → 						

Interkulturalno Eksperience

E ECP papira phangle ke interkulturalno experience šaj te oven uzisarde pal e klasake aktivite ande orsave andar kadala teme:

O kher/ i karavana thaj lake aktivite
 Romane običaja thaj okupacije
 Festivalurja thaj bare divesa
 Transporto thaj phirimata
 Xabe thaj gada
 Hobi thaj arta

Na bisteren! E ECP papira trebal te oven dikhle kana thaj kana. Kadala na-i forme kaj te oven xramosarde, ama si than kaj e studenturja šaj registrujn e rezultaturja katar penge siklimaske aktivite, neve xakjarimata, gindurja thaj konkluzije.

SEKUNDARNO ECP

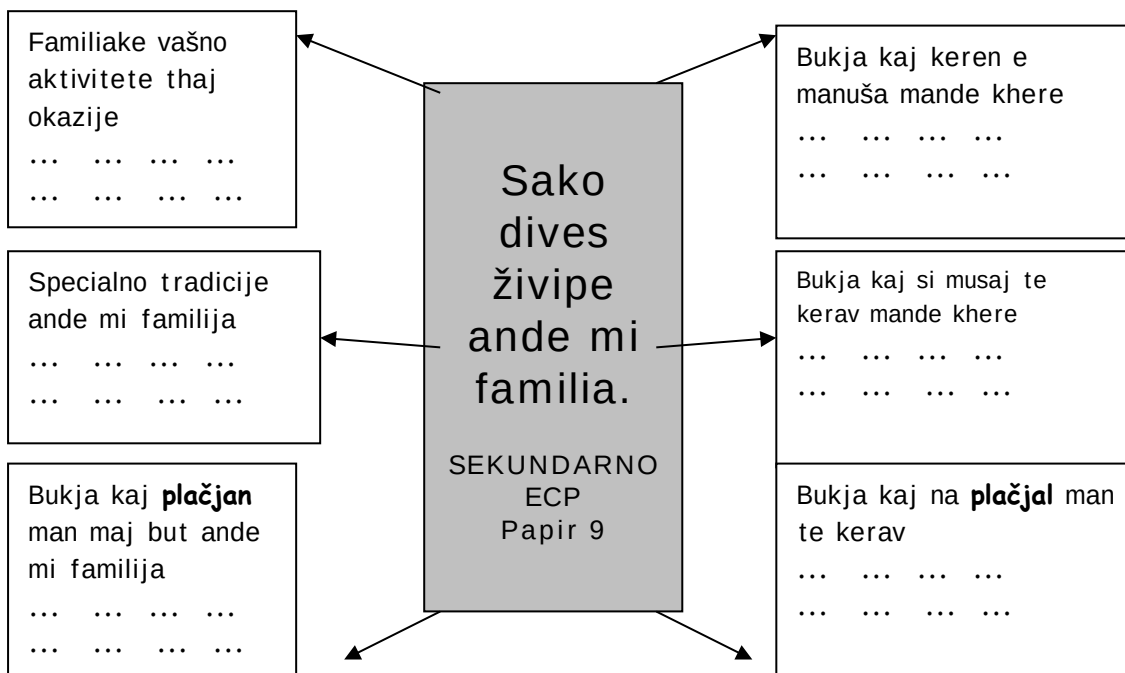
Kana den tumen godi pal e kulture

Tema: O kher/ i karavana thaj lake aktivite

B1 	Šaj ginavav pal sakedivesesko žiipe avere manušengo
B1 	Šaj kerav deskripcija pal e familiaki aktivite kaj si mange vašno vaj specialno
B1 	Šaj xramosarav jekh xarno teksto pal important tradicije ande mi familia

Metoda:

1. De duma pal sake divesesko žiipe, important inventurja ande familia, regule e khereske ekc.
2. Ke tabla, kiden savore ideje kerindos jekh alavengi lulugi vaj spidergrama.

Thinking about cultures

Thinking and talking about important activities in our lives helps us to understand how people are sometimes the same and sometimes different. Make a note of your own ideas about the following things:

	Roma	Gošče	I don't know
Our family	(Make a note here about Roma traditions and way of life.)	(Make a note here about Gošče traditions and way of life.)	(Put X here if you are not sure about this.)
Our important celebrations			
The jobs my parents do			
The stories and riddles that I hear			
The traditions of my family / group			

3. Kana savoro vokabularo sas kidino ande spidergrama, keren duj riga
4. Ande jekh rig xramosaren e aktivite, e iventurja thaj importante tradicije andar o romano živipe thaj dikhen kana e studenturja šaj arakhen similarno informacije andar e gažikane khera.

Kheresko romano trajo	Kheresko gažikano trajo
.....	
.....	

SEKUNDARNO ECP

5. Ande portfoliosko dives, e studenturja registruin e vašno punkturja andar kadaja informacija ando sekundarno ECP, papir 8 thaj 9 ande sekcije Amari familia, E tradicije mire familijake/grupake, thaj Sake divesesko živipe ande mo kher.

PRIMARNO ECP Maj tikne studenturja šaj keren buki pal e papira 6 thaj 7

Intercultural experiences

Things I have learnt about other people and other places

Things I would like to learn about other people and other places

My culture

Things I would like to tell other people about my culture and my way of life

Page 6 Bukja kaj siklilem pal aver thana thaj aver manuša

Page 7 Miri kultura

I papir 6 mekel than e maj tikne studnturjenge te xramosaren note pal e bukja kaj siklilevaj arakhle pal e manuša ande aver thana vaj koomunitete. Sar o siklipe žal maj dur, e tikne studenturja trebal te ovel len pučimata pal sar aver manuša andar verver thana thaj komunitete živien pesko trajo. Kadala trebal te oven xramosarde ande boksa 'Bukja kaj kamavas te sikljav pal aver manuša thaj aver thana'.

I papir 7 mekel e studenturjen te xarmosaren vašno aspekturja pal pengi kultura aspects kaj kamen te sikaven avere manušenje. O skopo kadale papirako si te kerel e tikne sikljovnen te xakjaren i valorja thaj o barvalipen peske kulturako thaj te barjarel lengi pakiv ande tradicije peske familijenge thaj komunitetenge.

Kadala duj papira trebun te oven dikhle pal e aktivite andar but teme sar si: Me thaj mi familia, O kher/i karavana thaj lake aktivite, Miri komuniteta, Romane bukja thaj okupacije, Festivalurja thaj bare divesa, Transporto thaj phirimata, Habe thaj gada, thaj Hobi thaj arta.

ĈIBAKI BIOGRAFIA

Berša: Savore

Nivelo: Savore

Kadava seto aktivitetengo si vašno savore studenturjenge. Kana e studenturja astaren te xakjaren pal o siklipen thaj sar šaj sikljon daŝti te gelen i informacija thaj e žanimata kaj barjarde pesonalnoande aver situacije siklimaske.

PRIMARNO ECP

Sa pal o siklipen

Kado anel jekh oprotuniteto andar e maj tikne studenturja te den pes giodi pal soste siklile, so plačajlo len thaj e bukja kaj falo lenge phare te sikljon. O sikljarno trebal te žan varekana parpale ke kadaja papir thaj ande klasake diskusije vaj ande diskusije katar o studento ko sikljarno, e studenturja xramsaren peski informacija ande bokse.

All about learning

These are the things I have learned	These are the things I have enjoyed learning
These are the things I found easy to learn	These are the things I found difficult to learn

SEKUNDARNO ECP

Siklindos neve bukja

Learning new things

Think about how you learn new things like words, spelling and pronunciation. Put a note in the box beside each thing to remind you how you learn it best. For example, when you want to learn new words you could say them again and again, write them down, put them into a sentence or try to use them as soon as possible. You may have another way of learning.

New	How I learn and remember this
words and expressions	
spelling	
information (for example, information about people, places, events, customs, history or traditions)	
pronunciation	
writing	
story telling	

Siklindos neve bukja (papir 13)

E phenimata anen jekh žutimos vaš o rodipen e studenturjengo pal sar siklile maj miŝto. Te agorisaren kadaja papir si te len lenge jekh berš vaj maj but. E studenturja trebal te oven zorjarde te den pes godi pal jekh partikularno aspekto siklimasko pal so pherde jekh ciklo siklimasko.

Metoda

Kana e studenturja agorisarde jekh siklimaski aktiviteta, o sikljarno kerel lent e den pes godi pal soste siklile.

Eksemplo

Kana anel pes jekh nevi topika thaj o vašno vokabularo sas sikavdo, o sikljarno thol pučimata te zorjarel i reflekcija:

- Sar si te anes te godjate e neve alava?
- Pakjas ke si jekh lači ideja te xramosares len tele?
- Si miŝto te kersas jekh tikno pučimos ande amari nevi lekcija te dikhas kana aven tumenge ande godi e alava?
- Sark eras pal o xramosaripen – si te anen tumenge ande goodi sar keras kodo?
- Keren kodo saki data kana si amen vokabularo andi klasa?

Sako studento xramosarel peski siklimaski strategija ande boksa 'alava thaj ekspresje'

Sa kadaja metoda si lači vi vaš o 'ginavipe', 'informacija' thaj aver.

SEKUNDARNO ECP

Bukja kaj kerde thaj so kamav te kerav maj dur

Berša: 11-16

Nivelo: A2-B2

Obijektivo: O skopo kadale papirako si te zorjarrel e studenturjen te den pes godi pal peske experience, šajmata thaj avutnimaske posibiliteturja.

Metoda:

1. Sako studento kerel jekh kalendaro pe jekh bari papir astarindos e beršesa kana vov/ voj sas bijandi thaj žandos maj dur e avutmimasa.
2. Arakhen e iventurja thaj e studenturjenge experience thaj kiden o vokabularo pe tabela (eks. bijanimata ande familija, phirimata, mule manuša, bare divesa, astaripen školako, ekc.)
3. Sako studento thol i relevant informacija ande pesko kalendaro.

Sas mišto ande kado punkto te keren ppes varesave aktivite andar e teme Romane tradicije thaj okupacije thaj Hobi thaj arta.

Na xasaren o oportuniteto te roden, sar eksemplo, posibilno avutnimaske okupacije, trainigo thaj experience kaj trebal vaš kado, familijake tradicije ande bukja vaj generalno buki thaj kadja maj dur.

4. Maj palal žan ko kalendaro thaj thon e studenturje te xamosaren peske personalno targeturja thaj e pasurja sar arenen kodolende.
5. Sako studento xamosarel jekh xarno teksto ande saveste kerel eksplanaciija 'So mangav te kerav ando avutnipe'.
6. Kana o kalendaro si agorisardo, sako studento prezentisarel les anglal i klasa thaj del eksplanacije pal vašno iventurja, momenturja ando živipen thaj targeturja vaš o avutnipen.

Things I have done and what I would like to do in the future

This line is recording the years of your life.
Talk to your teacher and your friends and try to remember different things that you did at different times in your life. Then mark the place on the line and write a label to show each important experience in your life.
Your experiences could include important celebrations, events in your family, things you really enjoyed doing, starting school, places or people you visited.
If you do not have enough space on this page, draw a line on a big piece of paper.

Baby 1 2 3 4 5 6 7 8 years

9 10 11 12 13 14 15 16 years

What I would like to do in the future

12

ME THAJ MIRI FAMILIA

PRIMARNO ECP SEKUNDARNO ECP

Berša: Savore Nivelo: A1

Obijektivo: Intordukcija e romane grupenge, familijake anava thaj lengo phandipen ke tradicije thaj okupacije

Metoda:

I metoda xramosardi ke papir 9 vaš 'Romane grupe thaj familijake anava' dašti te ovel thodi ande diskusija kathe. Ande kado kazo, i aktiviteta trebal te lel samate o phandipe maškar e anava thaj grupe thaj lenge tradicije thaj okupacije.

Ande portofoliosko dives e studenturja kaljaren e relevant phenimata pal kadaja tema thaj orsavi aver tema kaj sas thodi andre.

Dikhen, sar eksempro, kadala phenimata andar e kurrikula katar e Vakjardi Interakcija vaš 'Me thaj miri familija'

A1	A2	B1
Šaj phenel parpale ke bazutne pučimata pal laki/leski grupa, familijako anav, berša, thaj familijake manuša žutimasa.	Šaj phenel parpale mištes ke pučimata thode katar e familija vaj komunitetake manuša kana si pušlo prinžarde bukja pal pesko anav, berša, phenja thaj phrala, numero e manušengo ande familija ekc.	Šaj pučel thaj te phenel parpale ke buxle prinžarde topike (familija, kher, dadenge aktivite, interesurja, ekc.)

PRIMARNO ECP

Berša: 6-11 Nivelo: A1-A2

Me

Resurse

Snimka e studentoski (jekh digitalno aparato si si jekh but lači resursa)

Metoda

- 1 O studento inkerel e snimke ande jekh 'liloro'
- 2 Xramosarel vaj kopijl o anav, e berša, škola, adresa vaj than ekc.
- 3 Xramosarel phenimata pal o kolori le balengo tha jakhengo
- 4 Xramosarel loke phenimata eks. kamimata vaj bikamimata, familija, sar avilo/-i ke škola avidives ekc.
- 5 O liloror šaj te ovel thodo ando Dosaro katar o ECP phandindos leste kadala papira.

Ande protfoliosko dives, orsave andar kadala pučimaske liste šaj te oven lače:

Me thaj miri familija
O kher/ i karavana thaj lake aktivite
Miri komuniteta
Festivalurja thaj bare divesa
Ki škola
Transporto thaj phirimata
Xabe thaj gada

O KHER/ I KARAVANA THAJ LAKE AKTIVITETE

Vizualno materialurja si but laĉhe andar kadaja tema. Si jekh ideja laĉhi te kidel pes jekh seto snimkengo thaj mobilake imagine, sobe ande khera , mobilno khera ekc. Kadala ŝaj arakhen pes ande magazinurja, katalogurja, ĵurnalurja thaj ando interneto.

Si but ŝajutne aktivite kaj daŝti te oven paruvde pal e berŝa e verver grupenge, sar eksempla:

- Ilustrin thaj anavjaren jekh plano kheresko/ karavanako sikavindos verver thana, anav mobilako thaj aver bujka andral.
- Vakjaren pal miro maj kamlo than ande mo kher thaj o motivo soske.
- Xramosaren phenimatengo vaj jekh xarno teksto pal 'miro maj kamlo than'
- Den duma thaj listisaren e bukja kaj sikliljen khere katar o dad/ i daj thaj katar e phure.

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Berŝa : Savore Nivel: A2

Objektivo: Te del duma pal o kher.

Metoda:

1. Sako studento anel jekh objekto kheral – mangelas pes vareso kaj na maj dikhlas pes vaj na-i prinĵardo (eks. vareso purano vaj andar aver than ekc.).
2. Sako studento vazdel opre o objekto thaj akalaver trebal te arakhen so si.
3. Kana arakhlas pes so si o objekto, o studento kaj andas les phenel kaj si inkerdo ando kher thaj so kerel pes lesa
4. Kana e kolegurja na ĵanen, o studento del duma pal o objekto thaj phenel so si, katar andas les, kaj si inkerdo ando kher thaj so kerel pes lesa akana

Kadaja tema ŝaj te ovel integrisardi vi ande kadala teme:

- Festivalurja thaj bare divesa
- Xabe thaj gada
- Hobo thaj arta

MIRI KOMUNITETA

SEKUNDARNO ECP

Berša: 11–16 Nivelolo: A1

Objektivo: Te sikljon e anava e thanenge andar i komuniteta thaj e aktivitete kaj keren pes kothe.

Metoda:

1. Den дума savore pa e anava e thanenge ando lokalno than kaj si prinžarde katar e studenturja, sikavindos snimke (banka, policijaki stacija, cinema, supermarket, etc.)
2. E studenturja keren buki po duj te keren jekh mata/ harta pal o lokalno than thaj thon andre sar maj but vašno thana kozom saj.
3. Von den дума pal sako than thaj xramosaren pe aver papir pal sooste ačhilo othe – maj tikne studenturja xramosaren tele vašno alava, e maj bare studenturja xramosaren xarne fraze vaj loke phenimata.
4. Savore mape/ harte si thode ko dikhipe po zido

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Berša: Savore Nivelolo: A1/ A2

Objektivo: Te sikljon e alava vaš **bazično** xabe thaj te keren interakcija phenindos mišto alava, mangimata thaj najsarimata

Metoda:

1. Keren varesave 'marketoske punkturja' ande klasa thaj thon paše nange paketurja, vegetale, frukte thaj aver.
2. E studenturja sikljon e anava verver xamatenge, sar te mangel bukja thaj sar te najsaren.
3. E studenturja preparing "kinimaske liste", xramosarindos e anava e xamatenge kaj si te kinen.
4. Ke sako marketosko punkto si thode bikinjara. Von trebal te primin mišto e e manušen kaj kinen, te phene o preco thaj te najsaren.
5. E studenturja žan ke marketoske punkturja thaj kinen e bukja andar lenge kinimatengi lista

Nota: E nange xamaske paketurja, plastikoske frukte thaj vegetale si lače siklimaske resurse vaš kadaja tema.

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Berša: Savore Nivelolo: A2

Objektivo: Te sikljon e anava thaj e funkcije verver kherenge thaj aver thana ande lokalno komuniteta

Resurse: Mapa/ harta e thaneski thaj numerura kaj sikaven partikularno khera vaj thana. Snimke le kherenge vaj le thanenge kaj si kothe (marketurja, kilinika, lilengo kher, gym sala, parko, khelimasko than etc.) Karte vašno alavenca.

Metoda

1. Thon i po jekh snimka thaj keren buki pal o vašno vokabularo.
2. Xamin e snimke thaj akharen e studenturjen te thon saki snimka ke relevant karta kaj si lan e klidinako alav(a).
3. E studenturja den дума pal soste ačhilo ande verver thana thaj pal e manuša kaj keren buki/ vizitin/ khelen othe.
4. Keren jekh tikno drom te dikhen e thana kaj si pašal i škola
5. Ačhen thaj meken e studenturjen te dikhen ke snimke sar kana dikhen ke realno thana.
6. Parpale andi klasa, e studenturja dikhen in mata/harta thaj len decizija pal savo numero si ande savo than.

ROMANE TRADICIJE THAJ OKUPACIJE

PRIMARNO ECP**SEKUNDARNO ECP**

Berša: Savore Nivelo: A1 / A2

Objektivo: Te siklon e anava e thanenge ande komuniteta thaj e aktivite kaj keren pes othe

Metoda:

1. Preparin jekh seto katengo anavenca pal verver romane bukja thaj okupacije (partikularno kodola kaj kaj si phangle ko lokalno regiono)
2. Sikaven e alava anglal thaj den дума pal e aktivite
3. E tikne studenturja keren picture pal e aktivite
4. E maj bare studenturja roden ando interneto informacija/ den дума e familijasa thaj anen relevant snimke/ keren picture/ xramosaren phenimata.
5. E studenturja preparing thon e karte po zido thaj penge snimke/ teksto pašaj i relevant karta.

SEKUNDARNO ECP

Berša: 11–16 Nivelo: B1 / B2

Objektivo: Te roden e romane tradicije vaj okupacije save sas similarno ando lokalno than vaj ande studenturengi familijaki grupa.

Metoda:

1. Keren introdukcija pal e okupacije ande lokalno aria. Len samate e purane thaj akanutne okupacije e romenge.
2. E studentureja keren buki po duj thaj alosaren jekh okupacija thaj roden informacija pal late kaj si šajpe (eks. lila, interneto, familija, etc.).
3. Saki grupa preparil jekh prezentacija snimkenca, posterurjenca thaj paše thoon teksto.
4. Saki grupa kerel prezentacija anglal sasti kalsa.
5. E snimke thaj o teksto si sikavde vaj po zido vaj ande jekh lil.

FESTIVALURJA THAJ BARE DIVESA

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Berša: Savore

Nivelo: A1/A2

Obijektivo: Te sikljon kana keren pes vašno bare divesa, o skopo thaj o motivo lengo thaj so keren e studenturja ke kadala bare dives.

Metoda:

1. Pučen e studenturjen pal e vašno divesa andar lengo živipe.
2. Den duma pal e beršesko vaxt kana si kadala bare divesa – čhon, sezono.
3. E studenturja phenen so kerjol pes ke bare divesa (eks. specialno xabe, vizite ke familija, aver.)
4. Keren jekh lista verver bare divesenca pal personalno kategorio (eks. bijanipe), familija, lokalno, nacionalno thaj romano specifiko.
5. Krene jekh bari karta vaš o zido, separime pe beršeske čhona thaj xramosaren e bare divesa ando čhon kaj trebal thaj paoš kodo thon jekh nota kaj phenel kasko baro dives si.

KI ŠKOLA

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Berša: Savore

Nivelo: A1–B2

Obijektivo: Te sikljon pal e lokacije e romane grupenge (geografikano fokuso)

Metoda:

- 1 O sikljarno pučel e studenturjen kaj živien e romane grupe akana.
- 2 E studenturja den duma maškar peste thaj phene parpale
- 3 E studenturja anen informacije pal verver thema – *Si paš kado them, Si ando Nordo kaj šaj te oven but šil, ekc.*
- 4 E studenturja arakhen e thema pe jekh mapa/harta thaj thon simbolurja vaj anava othe kaj romane grupe živien.
- 5 E studenturja arakhen informacije pal e thema thaj preparin jekh xarno teksto te keren deskripcija pal sako them.
- 6 E teksturja si sikavde jekhe thaneste e mapasa/ hartasa.

PRIMARNO ECP SEKUNDARNO ECP

Berša: Savore

Nivelo: A1–B2

Obijektivo: Introdukcija e romane historiaki (historjako fokuso)

Metoda:

1. Sako studento kerel jekh kalendaro pal pesko živipe thaj xramosarrel andre vašno iventurja.
2. Den дума pal soste žanen e studenturja pal i “historia” generalno
3. O sikljarno kerel introd pal i romani historia.
4. E studenturja dikhen pe mapa/ harta o drom le romengo andar i India thaj thon e relevante data pe mapa/ harta.
5. E sikljarni del дума pal i romani historia
6. E studenturja preparin pes te len “rolurja” pal o drom thaj te phenen “penge paramisja”
7. E studenturja xramosaren peski paramisi e dromeski thaj ginaven la e klasake vaj prezentisaren lan sikavidos papuše.

Buxljaripe:

Berša: 11–16

Nivelo: A2+ – B2

E studenturja šunen ke/ ginaven jekh paramisi (legenda vaj paramisi) prezentisarindos jekh eksperienca vaj jekh aspekto e romane živimasko maj anglal.

TRANSPORTO THAJ PHIRIPEN

PRIMARNO ECP

Berša: 6–11

Nivelo: A1

Obijektivo: Te sikljon e **bazično** alava vaš verver transporturja Metoda:

- 1 Den дума pal savore posibilo modurja savenca e manuša phiren (telal, biciklasa, vurdonesa, xeresa, trenosa ekc.)
- 2 Xramosaren sako alav pe jekh karta e sudentoske anavesa paš leste.
- 3 Thon i karta po zido te šaj den žutimos
- 4 Maj tikne studenturja keren jekh piktura pal jekh drim thaj xramosaren e vašno riga
- 5 Maj bare studenturja xramosaren jekh xarno teksto (eks. 5 phenimata) pal jekh drom kaj kerde

Ekstensia:

Ginaven jekh paramisi pal jekh drom xramosardi prinžarde alavenca

SEKUNDARNO ECP

Berša: 11–16

Nivelo: B1–B2

Obijektivo: keren jekh projekto ande saveste te roden i importanca e phirimaski ande romani historia thaj tradicia.

Metoda:

- 1 Den дума pal e romani historia thaj e tradicije kaj si phangle ko phiripen.
- 2 Komparin kadaja tradicia e modern situaciasa ande but thema.
- 3 Thon e studenturjen te bešen ande grupurja trinenge.
- 4 Saki grupa del дума sar te kerel jekh projekto pal e phirutne roma.
- 5 E grupurja si musaj te roden (te keren interviurja romenca, te ginaven teksturja, o internet ekc.) thaj te thon peski informacija telal verver šerutne anava.
- 6 E grupurja preparing posterurja kaj si len snimke thaj teksto. Audio registacija šaj te ovel thodi paše.
- 7 E grupe prezentisaren pesko projekto e klasake.

XABE THAJ GADA

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Berša: Savore

Nivelo: A1

Obijektivo: Te sikljon o vokabularo vaš verver šeja andar e tradicionalno romane gada.

Metoda:

1. Sikaven maj anglal e alava vaš e šeja, podema, kušma, mirikle, ekc.
2. Xramosaren e alava pe tabela.
3. Maj tine studenturja ilustrin jekh žuvli thaj jekh murš xurjavde ande tradicionalno šeja thaj xramosaren tele e anava vaš sako gad.
4. Maj bare studenturja kopijn vaj xramosaren xarne phenimata pal e gada.

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Berša: Savore

Level: A1–A2

Obijektivo: Te sikljon pal e bazutne komplimenti andar i romani tradicia.

Metoda:

1. Dikhen inke jekh data e komplimenti.
2. Sikaven aver ekspresije phangle ko hospitaliteto – Rugisarav tut beš tele, manges jekh čaša paj? ekc..
3. E studenturja keren buki po duj te preparing jekh xarno dialogo ande saveste jekh studento akharel averes peske khereste, sikavel bazično holspitaliteto thaj mekel les Devlesa.
4. E studenturja khelen peske rolurja angalal i kalsa.
5. O sikljarno penel lenge peski opinia.

SEKUNDARNO ECP

Berša: 11–16

Nivelo: B1–B2

Obijektivo: Te eksaminin pes e tradicije phangle ko hospitaliteto thaj o phiravipen e gosturjenca kaj avile.

Metoda:

1. Den duma pal o hospitaliteto thaj roden e experience kaj sas e studenturjen kana sikavde vaj primisarde hospitaliteto.
2. Den duma pal sar keres e gosturjen te ovel lenge mišto vaj na ande mažoritetaki kultura.
3. E studenturja xramosaren jekh deskripcija pal e tradicije pangle ko hospitaliteto ande lengo kher.
4. O sikljarno ginavel jekh teksto kaj sikavel kozom vašno si o hospitaliteto ande romani komuniteta.
5. E studenturja xramosaren
 - a. jekh komparacija pal sar si o hospitaliteto maškar e kulture
 - b. jekh deskripcija pal o romano tipično hospitaliteto
 - c. jekh eseo pal kozom vašno si o hospitaliteto ande jekh komuniteta vaj generalno ande societeta.

PRIMARNO ECP

Roden konkreto eksemplurja te sikljon o vokabularo vaš o xabe thaj gada.

Berša: 6-11

Nivelo: A1

Obijektivo: Khelindos šopo, anen o vokabularo vaš varesave alava pal xabe thaj gada thaj **bazično pučimata** thaj parpale phenimata

Resurse:

Gono gadenca, čače paketurja xamasa ande kheral thaj aver.

Metoda

1. Keren jekh khelimasko šopo.
2. E studenturja khelen verver rolurja, bikinen vaj kinen.
3. O manuš kaj kinel trebal te pučel kozom kerel, pučindos 'šaj te des man' vaj 'rugisarav tut' thaj 'najs tuke'.
4. O bikinejarno phenel parpale ke 'na-i les kodoja buki', vaj 'samo jekh ačhilo' vaj 'kozom kerel....' ekc.
5. E love šaj te oven thode pal sar si o nivelo pal o žanipe le čhibako thaj e berša e studenturjenge.
6. E bikinjarne trebal te dikhen kozom maj ačhilo thaj te mangel kozom kerel.

PRIMARNO ECP SEKUNDARNO ECP

Kategorije xamaske

Berša : savore

Nivelo: A1-A2

Resurse

Čače paketurja xamaske ande kheral, snimke verver xamatenca thaj aver, etc.

Metoda

1. E studenturja trebal te keren kategorije xamaske pal e grupe sikavde katar o sikljarno.
2. Kado si jekh lačo momento te keren pes zidoske karte pal e 'xamata kaj si lače andar amende ' thaj ' xamata kaj na trebal te xas butivar'
3. Aver kategorije si e frukte thaj e vegetale, xamata kaj trebal te thas ando frižeratori.
4. O responsabiliteto trebal dino ke studenturja te xramosaren e xamaske anava pe tabela ande korekto lista.
5. Agorisaren jekhe xramosarimaske aktivitetasa pal 'Miro maj kamlo xamos'.

TIMPO SEZONURJA THAJ ATMOSFERA

PRIMARNO ECP

Berša: 6–11

Nivelo: A1

Obijektivo: Te sikljon o vokabularo vaš e **čhona** thaj e sezonurja

Metoda:

1. Preparin jekh bari zidoski karta phagerdi ande čhona e beršeske
2. Sikaven e anava e čhonenge, pal kado keren thana kaj thon e čhona pal e štar sezonurja thaj sikaven e alava vaš e sezonurja.
3. Den duma pal e bukja kaj ačhjon ande verver sezonurja – i atmosfera, vakanca, vizite, festivalurja thaj aver.
4. Thon e vašno aktivite ande jekh karta – školaki vakanca, festivalurja, bijanimaske divesa e studenturjenje ekc.

PRIMARNO ECP

Obijektivo: Te sikljon o vokabularo vaš verver atmosferaki kondicija

Berša: 6–11

Nivelo: A1

Metoda:

1. Keren jekh karta e kurkeske divesenca kana e studenturja si ande škola.
2. Printisaren atmosferake simbolurja (kaj arakhen pes ando interneto) kaj sikaven kham, brišind, balval, iv, ekc.
3. Kana astarel pes saki lekcia, jekh studento si thodo te alosoarel o lačo simbolo, te anavjarel o dives thaj o čhon, te phenel savi atmosfera si thaj te thol o simbolo ando lačo than pe karta.

SEKUNDARNO ECP

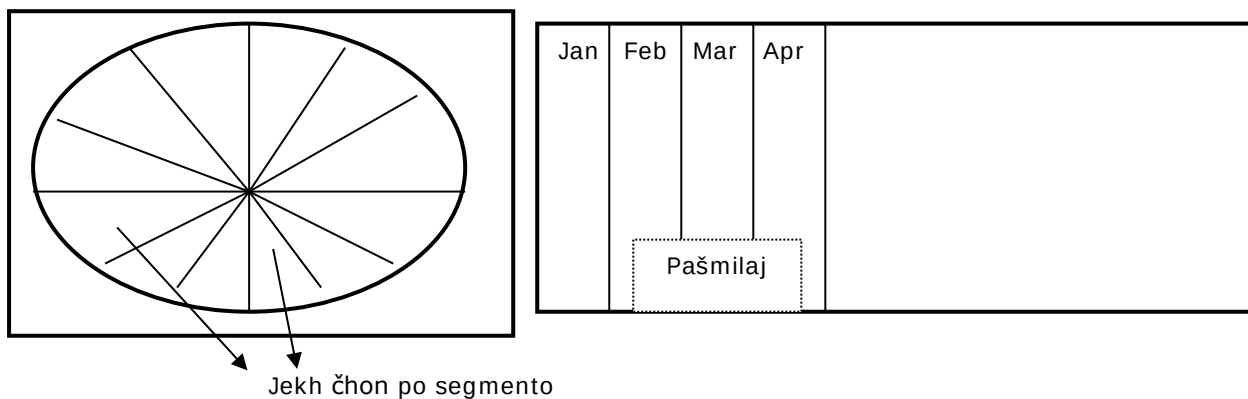
Objektivo: Keren deskripcija pal aktivitate kaj si phangel ke atmosferake kondicije thaj/ vaj ke beršeske sezonurja.

Berša: 11–16

Nivelo: B1

Metoda:

1. Xraosaren e alava e štare sezonurjenge pe tabela.
2. Den duma pal e partikularno aktivitate kaj keren pes ande verver sezonurja.
3. Thon i informacija ande kategorije bukjake, sporturja, vakancija, škola, ekc.
4. E studenturja xramosaren jekh teksto ande saveste deskrijn o maj kamlo sezono e beršesko thaj den motivurja andar lengo alosaripen. Trebal te thon paše e aktivitate phangle ke kodo sezono thaj e aktivitate savende len kotor.

NATURA THAJ E ŽIVUTRE

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Objektivo: Te sikljon o vokabularo vaš verver žiutre thaj te prinžaren e xramosarde forme.

Berša: Savore

Nivelo: A1

Metoda:

1. Preparin karte pe savende si snimke e zdivutrenca
2. Astaren te den duma pal e žiutrengei topika pučindos kana e studenturjen si len žiutre khere.
3. Kiden romane alava vaš e žiutre thaj xramosaren len pe tabela thaj thon le pe kategorije, eks. khereske/ fermake/ vešeske.
4. Sikaven saki karta thaj mangel katar e studenturi te arakhen lenge anava maškar e alava kaj si xramosarde pe tabela.
5. Oven sigurno ke e studenturja šaj vakjaren e alava mišto.

6. Thon e karte boldine ke tabela, e snimke ande jekh rig thaj e alava ande aver rig.
7. E studenturja trebal te bolden 2 kart pe jekh turo, jekh andar sako seto. Kana arakhen jekh alav kaj si sajekh le snimkasa, vol len e duj karte thaj thn len khetanes.
8. Kana o alav na-i sajekh le snimkasa, solduj thon pes le mujesa tele palem te oven alosarde katar aver studento.

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Obijektivo: Te sikljon o vokabularo vaš verver živutre thaj e tradicionalno romane pakiva thaj tradicije phangle ke živutre.

Berša: Savore

Nivelo: A1–A2

Metoda:

1. Den дума thaj kiden savore romane alava vaš e živutre kaj si prinžarde tar e klasake membrurja.
2. Sikaven adicionalno vokabularo/ alava.
3. Den дума pal pakiva thaj phirajmata karing e živutre generalno.
4. Keren jekh zidoski karta kaj thol e živutren ande kategorie sar kathe:
 - a. vešeske/khereske;
 - b. habitato thaj lokacija;
 - c. importanca ande romani kulturalno historia/importanca avdives ;
 - d. phandipen ke romane pakiva;
 - e. phandipe ke romane tradicije vaj aktiviteta;
 - f. prezenca ande paramisja thaj literatura ekc.
5. E studenturja den дума peske familijenca tte arakhen neve informacije kana si šajpe.
6. E studenturja keren buki po duj vaj ande tikne grupe te preparing jekh prezentacija pal jekh partikularno životro/ grupe životrenge thaj lengi importanca vaj relevanca ande romani kultura. E finalno oralo prezentacija trebal te ovel lan paše xramosardo teksto thaj snimke prezentisarde sar posterurja thaj ovel lan komentaruri vaj paramisja katar e familiake membrurja thaj evidence andar aver rodipen.

HOBI THAJ ARTA

PRIMARNO ECP

SEKUNDARNO ECP

Obijektivo: Te sikljon o vokabularo vaš personal interesurja thaj hobiura thaj te keren jekh piktura/ te xramosaren jekh tikno teksto pal kadaja topika.

Berša: Savore

Nivelo: A1

Metoda:

1. Sikaven o vokabularo vaš e aktivite kaj čaljon e studenturjen – sporto, komputururja, filmo, khelimata ekc.

2. E studenturja phenen soske kamen kadala activitete thaj varsovo deskriptivno vokabularo si kidino pe tabela.
3. Maj tikne studenturja keren jekh piktura pal lengi maj kamli vakancijaki aktiviteta, alavenca xramosarde vaj kopijsarde katar i tabela.
4. Maj bare studenturja xramosaren loke phenimata pal lengi maj kamli aktiviteta, xramosaren e kidine alavenca.

SEKUNDARNO ECP

OBJEKTIVO: Te sikljon pal bare manuša kaj si len romani origina kaj si prinžarde ande verver domenura – muzika, arte, sporto ekc.

Berša: 11–16

Nivelo: B1/B2

Si but oportuniteturi vaš e projekturja, prezentacije thaj xramosaripen kaj si len sar baza te rodel pes informacija pal o živipen jekhe manušeske vaj jekhe grupake manušengi.

DOSARO

Ando dosaro arakhen pes varesave aktivitetake papira te del vast te astarel pes o proceso te barjarel pes jekh personalno kolekcija bukjaki.

Kana astarel pes o siklipe, ando dosaro tipično arakhel pes: picture, alevengo liste, poeme thaj paramisja xramosarde katar o studento, projekturja, informacijaki karta, nabisteripen pal phare bukja, thaj orsavi aver buki kerdi ando siklipen e čhibako.

O dosaro si te arese gradualno jekh personalno resursa andar o studento, voj/vov si te rodel andre vokabularo, lače eksemplurja pal xramosarde teksturja, planurja vaš o penipen vaj o xramosaripen jekhe paramisjako, modelurja vaš verver siklimaske aktivite thaj aver.

Organizisaripen e Dosarosko

Si important e studeturja te organizin pesko Dosaro thaj te len decizije so te thon andre thaj so šaj čudel pes andral te šaj anen jekh lačo eksempro.

Vaš kado motivo, sako ECP si les jekh Kontenturjengi papir vaš o Dosaro. E sikljarne trebal te den vast e studenturjen te len decizija pal so te thon ando Dosaro taj e šerutne anava kaj trebal te thon ande kontenturjengi papir.

Contents of my Dossier

1
2
3
4
5
6
7
8

My favourite thing in the Dossier is:

Contents of my Dossier

If you organize your Dossier you will find it easier to use and to find things when you need them. It is a good idea to divide the Dossier into different sections. Here you can make a note of the contents of the sections. Sections might include, for example, word lists, samples of your writing, information about useful websites for research, plans for stories with the important words and phrases. You can decide which sections will be useful for you.

Section 1	
Section 2	
Section 3	
Section 4	
Section 5	
Section 6	
Section 7	

Pherindos o vokabularo

Solduj ECP-urja si len andre jekh 'zido alavengo'. Kado šaj te ovel kopijsardo kozom drom trebal te šaj e studenturja te thon andre o vašno vokabularo thaj ekspresije kaj voon siklile pal orsavi tema vaj topika.

E maj tikkne studenturja šaj xramosaren jekh alav vaj jekh skurto phenipen ande sako than katar o zido.

E maj bare studenturja trebal te oven zorjarde te eren kategorije andar o vokabularo, sar eksempro e navnja, akcijake alava (verburja) deskripcijake alava (ažektivurja thaj adverbura), alava kaj sikaven o than vaj i pozicija (prepozicije) thaj kadja maj dur. E kategorije trebal te oven thode jekhe thaneste pe rindurja vaj kolone. Si jekh lači ideja vaš e studenturja te thon kolori vaš sako kodo pal verver kategorije te šaj arakhen len kana trebala lenge maj palal.

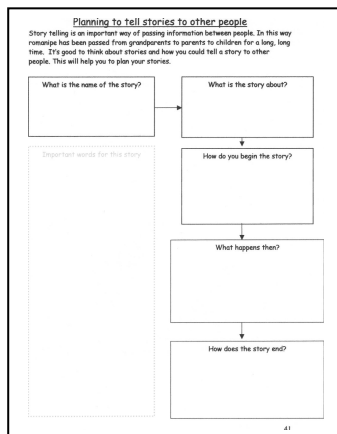
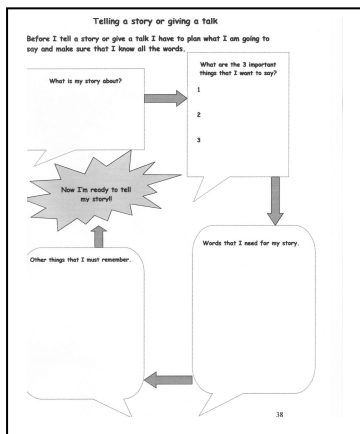
These are new words I learnt when I was studying:

Put your new words in the word wall.

Phenindos jekh paramisi vaj vakjarindos

I importanca e oralo tradicijaki e romengi ando romano živipen si sikavdi ande but phenimata ande Kurrikulako Kadro vas hi Romani thaj vi ande ECP pučimaske liste.

Ande solduj ECP-urja arakhel pes jekh forma te žutisarel e studenturjen te sikljon sar te strukturin e paramisja vaj e vakjarimata. Kado del len vast te sikljon sar si kerde e paramisja thaj sar te thon andre savore trebutne elementurja pal jekh logikani sekvenca.

I importanca e paramisjenge phenimasko si thodi maj dur ando SEKUNDARO ECP ke papir Paramisja thaj godjale alava. O skopo kadale papirako si te zorjarel e maj bare studenturjen te registruin e paramisja thaj e godjale alava kaj sikljon xramosarindos e vašno detajljurja.

Stories and riddles

My notes about stories and riddles to remind me of the main points and important language.

Story or riddle	What the story/riddle is about	Where I learnt this story/riddle	Important words or phrases for the story/riddle

43

Struktura e xramosarde tekstoski

Ando SEKUNDARNO ECP arakhel pes jekh forma kaj planuin pes e xramosarde eksercicurja. Kado žutisarel e studenturjen te planujn peski xramosardi buki anglal te astaren te xramosaren thaj te phanden o teksto ande jekh kaloro tha koerento modo.

Planning a written text

This will help you to plan a writing activity such as a description, account of an experience or event, letter or e-mail.

Topic or subject of writing activity: _____

44

PRIMARNO ECP

Akana šaj dav duma

Kadaja papir andar o ECP vaš e maj tikne sikljarne, si kerdi te del zor e studeturjen te registrujn e neve alava kaj siklile jekhe snimkasa te na bisteren e topike.

Kadaja papir trebal kopijsardi kozom drom trebal.

Now I can talk about

Draw a picture here

My new words

30

Klasaki interpretacija

Vaš verver teme

Te barjaren pes e ŝunimaske žanimata

Phenindos paramisi:

- Ŝun thaj ilustrisar so ŝunes
- Ŝun thaj arakh vašno alava andar e karte
- Ŝun thaj phen vi tu
- Ŝun thaj an alava, fraze vaj ritmo kaj ŝundjan butivar ande paramisi
- Ŝun thaj ker predikcija pal soste si te avel
- Ŝun thaj posle phen i paramisi

Te barjaren pes e ginavimaske žanimata

- Karte vašno vokabularosa vaj frazenca
- Phende e snimke ke alava
- Arakh e sekvenca katar e aktivitate e ĉinde sentesurjenca
- Ker jekh 'vokabularosko zido' thaj akhar e studenturjen te arakhen relevanto vokabularo othe kaj trebal lenge.
- Tho anava thaj phande kadala ke obijekturja, teksturja, posterurja, snimke ekc.
- Ker jekh dikcionaro andar snimke
- Roden alava

Te barjaren pes e vakjarimaske žanimata

- Papuŝe, maske
- Rolo Khelimasko
- Rima thaj gilja vaš o ritmo thaj pronuncija
- Žanžirake khelimata – thovindos jekh alav, suneto ekc. saki data
- E studenturja phenen jekh nevipen, paramisi vaj jekh poemo e sikljarneske thaj xramosarel len tele.
- Regularno 'phen amenge pal ...' sesije

Te barjaren pes e xramosarimaske žanimata

- Xramosar i data, o dives, o ĉhon thaj o sezono sako dives
- E studenturja roden alava thaj boldine alava
- I klasa kerel jekh lil pe teme ĉhinimatenca andar e žurnalja
- Ilustrin jekh piktura thaj xramosaren pal late
- Xramosar thaj phen parpale ko note katar aver studenturja
- Kalasako žurnalo kerdo katar e studenturja

Sikljarnesko rekordo

[illegible]